

Aufkunftstellen (bureelen van raadgeving) voor plantenziekten te bezoeken. Hij spreekt over hunne inrichting, over de voorwaarden waarin raadgevingen verstrekt worden, over de officiële en niet officiële uitgaven over plantenziekten, over al hetgeen het persoonlijk initiatief tot stand heeft gebracht, over hetgeen de verschillende staatsbesturen voor de phytopathologie in Duitschland doen, en eindigt met te wijzen op hetgeen ook in België door persoonlijk initiatief werd verricht. Door persoonlijk initiatief werden in ons land sedert jaren zeer bevredigende uitkomsten verkregen, en een geringe ondersteuning ware voldoende om de werkzaamheden daarvan aanzienlijk te kunnen uitbreiden.

Spr. meent dat de Staat er veel voordeel zou bij hebben die ondersteuning te verleenen, want om hetzelfde doel langs een anderen weg te bereiken, nl. door het oprichten van een bijzondere phytopathologische inrichting, zullen zware geldelijke opofferingen moeten gedaan worden.

Daarna wordt het woord gegeven aan Prof. J. MAC LEOD (Gent), die handelt over :

Vlaamsche volksnamen van zeedieren en -planten.

Het is zeer wenschelijk dat de volksnamen van dieren en planten door natuuronderzoekers zorgvuldig verzameld en uitgegeven worden. De kennis van die volksnamen is zeer belangrijk voor de philologie en de folklore. Philologen en folkloristen zijn echter in vele gevallen niet uitgerust met een voldoende kennis van planten en dieren om de talrijke namen, die tot de volkstaal behooren, te identificeren. Het is daarenboven dringend noodig zonder uitstel de onder het volk gebruikelijke namen te verzamelen, want onze Vlaamsche dialecten worden steeds meer gedrenkt met woorden en uitdrukkingen, die aan het geschreven Nederlandsch zijn ontleend, en dientengevolge zullen vele oudere en plaatselijke woorden over weinige jaren verdwenen zijn.

De onderstaande namen van zeedieren en -planten werden ons te *Oostende*, te *Nieuwpoort* en in *De Panne* door visschers en kustbewoners medegedeeld. De namen, die met * geteekend zijn, hebben wij reeds in 1883 in het tijdschrift *Natura* (blz. 247-248) uitgegeven. De overige werden door ons in 1898 aangeteekend, en worden hier, voor zooveel ons bekend is, op een enkele uitzondering na, voor de eerste maal medegedeeld. (1)

Roggebeurs. Eierschaal van de rog (*Nieuwpoort*).

* **Steenkrab.** *Carcinus moenas* (*Oostende*, *de Panne*).

* **Slabraai** of **zwemkrab.** *Portunus (holsatus en marmoratus)* (*Oostende*, *de Panne*).

Waterkrab. *Portunus holsatus* (*de Panne*).

(1) De onderstaande lijst werd afgekondigd in het tijdschrift *Volkskunde*, September 1898.

- * **Zeeluis.** *Idotea* en *Ligia oceanica* (Oostende).
- * **Steur of krabbetje-steur.** *Palaemon* (Oostende).
Koning der garnalen of kortweg **koning.** De groote exemplaren van *Palaemon* (*serratus*?) die men in volle zee aantreft. — De kleinere exemplaren uit het brakwater (*Palaemon varians*?) worden krabbetje-steur genoemd (Nieuwpoort).
- * **Kakkerlak** of **Kokerlots.** *Pagurus Bernhardus* (de Panne). — Volgens LAMEERE (Faune de Belgique) *Kokerlots*. Te Vlissingen *Soldaatje*. — Jonge exemplaren van de Eremietkreeft zijn vaak in een horen van *Natica* gehuisvest; die horen zelf wordt om die reden soms kakkerlak (kokerlots) genoemd.
- * **Krabbekoker.** *Balanus* (de Panne).
- * **Langhals.** *Lepas anatifera* (de Panne).
- * **Wullok.** *Buccinum undatum* (overal aan de kust; in 't Nederlandsch *Wulk*; in 't Engelsch *Whelk*).
- * **Rateldutsen.** Eieren van de voorgaande soort (de Panne).
- * **Torrentje (torretje).** *Scalaria vulgaris* (overal aan de kust).
- * **Kinkankhoren** *Littorina littorea* (Nieuwpoort).
Zeemkoekeloeren. Ledige horens van *Helix nemoralis*. In de duinen bouwen sommige wilde bijen haar nest in die horens: dit heeft aanleiding gegeven tot den naam *zeem-* (*honig-*) koekeloeren (de Panne).
- * **Tandetje.** *Donax anatina* (Oostende).
- * **Zaagje** *Id. id.* (Nieuwpoort).
- * **Nonnetje.** *Tellina solidula* (Oostende).
- * **Wiegje.** *Pholas candida* (Oostende, Nieuwpoort).
- * **Koks.** Algemeene naam voor vele plaatkieuwige weekdieren, in 't bijzonder voor *Cardium edule* (overal aan de kust).
Teelekoks. *Mactra Stultorum* (de Panne).
Peerdekul. *Mya truncata* (de Panne en Nieuwpoort).
Onze vrouwe schelp. *Cardium norvegicum* (Nieuwpoort); — (een schaal van deze soort schijnt (?) te Nieuwpoort door sommige lieden als een talisman of gelukssteen beschouwd te worden).
- * **Schepper.** *Solen vagina* (Oostende, Nieuwpoort).
- * **Schees** (= scheermes). *Solen ensis* (Nieuwpoort).
- * **Saats of inktspuwer.** *Sepia*; — ook *Loligo* en *Sepiola* (Oostende).
Saatsebollen. Eieren van *Sepia officinalis* (de Panne).
- * **Lammerstaart.** *Membranipora pilosa* (de Panne).
- * **Klavermes.** *Flustra foliacea* (de Panne, Nieuwpoort).
Sucre d'orge. *Halodactylus gelatinosus* (de Panne) (vermeld door LAMEERE).
Hanekam. *Halodactylus hirsutus* (de Panne).
Aas. *Arenicola piscatorum* (Nieuwpoort).
- * **Zeester.** *Asteracanthium rubens*, ook *Ophiotrix* en *Ophiocoma* (overal aan de kust).
- * **Koekster.** *Ophiocoma neglecta* (de Panne).
- * **Turksche muts.** *Echinus miliaris* (de Panne).

- * **Gal.** *Rhizostomum Cuvieri* en andere Kwallen (overal).
- * **Striemel.** *Chrysaora hyoscella* (Oostende).
- * **Tette** ⁽¹⁾ of **Zuiger.** Zee-anemomen.
- * **Mosselbroei.** *Noctiluca miliaris* (deze infusorieën worden door de zeelieden verkeerdelijk als *broed* van de mosselen beschouwd) (Oostende).
- Zeebloem.** *Cakile maritima* (Nieuwpoort).
- * **Lintepakken.** *Laminaria digitata* (de Panne).
- * **Klakker.** *Fucus vesiculosus* (Oostende).
- * **Vaatjewied.** *Fucus vesiculosus* en andere verwante soorten (Nieuwpoort, de Panne).

Daarna handelt Prof. J. MAC LEOD (Gent)

Over de correlatie tusschen lengte en breedte van licht- en schaduwbladen bij den groenen en den bruinen beuk.

Het is reeds lang bekend dat in vele gevallen twee of verscheidene eigenschappen van een zelfde levend wezen in onderlinge betrekking tot elkander staan. — Aldus vindt men in onze peenbedden dikwijls eenige weinige planten, die *doorschieten* (d. w. z. te vroeg bloeien); de wortels van die doorschietende exemplaren zijn schier altijd hard en dradig, terwijl de wortels der gewone (niet doorschietende) penen malsch en sappig zijn. Hier bestaat dus correlatie tusschen *vroeg bloeien* en *harde, dradige wortels*. — Bij alle variëteiten der gewone erwt welke purperen bloemen hebben, ziet men een purperen vlek op de steunblaadjes, terwijl de steunblaadjes van de gewone variëteiten met witte bloemen ongevekt zijn. Hier bestaat dus correlatie tusschen *purperen bloemen* en *purperen vlekken op de steunblaadjes*. — Enz.

In deze en vele andere gevallen zijn de eigenschappen, waartusschen correlatie bestaat, ongewone afwijkingen, die zelfs bij een oppervlakkig onderzoek opgemerkt worden. Wij hebben echter reden om aan te nemen dat correlatie geenszins een uitzonderlijk verschijnsel is, maar dat, in 't algemeen, *een wijziging van een lichaams-deel gepaard gaat met een min of meer aanzienlijke wijziging van andere deelen*. — Aldus doet GALTON opmerken dat, b. v. bij den mensch, tusschen de lengte van den arm en die van het been correlatie bestaat, daar een persoon met een langen arm doorgaans ook een lang been heeft, en omgekeerd. — Uit VERSCHAFFELT's onderzoekingen is gebleken, dat, bij *Oenothera Lamarckiana*, tusschen de lengte en de breedte van de bladschijf correlatie bestaat. VERSCHAFFELT heeft de lengte en de grootste breedte van 608 bladen van de genoemde plant gemeten, en bevonden dat b. v. de kleinste bladen, wier lengte begrepen was tusschen 81 en 88 mm. *gemiddeld* 85 mm. lang en 22 mm. breed waren (de verhouding breedte : lengte was dus $= 22 : 85 = 0,26$); — de grootste bladen, wier lengte begrepen was tusschen 168 en 176 mm., waren gemiddeld 173 mm. lang en 45 mm. breed ($45 : 173 = 0,26$); — op een gelijke wijze ging een gemiddelde lengte van 101 mm. (bladen begrepen

(1) De naam *Tette* wordt soms toegepast op *Molgula*, waarschijnlijk ten gevolge van een verwarring.